HUIS VAN GIJN

ONDERDEEL VAN DORDRECHTS MUSEUM

Leerkrachtenhandleiding

Gastles met leskist

De verzamelingen van Van Gijn

Primair Onderwijs

groep 1 en 2

Inhoudsopgave

- Algemene doelstelling programma p. 3
- Aansluiting bij de kerndoelen p. 3
- Kerndoelen kunstzinnige oriëntatie p. 3
- Programma p. 3
- Opbouw p. 3
- Doelen p. 3
- Les 1 p. 4
- Les 2 p. 5
- Les 3 p. 6
- Les 4 p. 7

Algemene doelstelling programma

Deze gastles van de museumdocent met leskist in de klas heeft als algemene doelstelling leerlingen vanuit hun eigen belevingswereld kennis te laten maken met verzamelen en tentoonstellen. Ze leren gericht kijken naar verzamelobjecten en oefenen met het benoemen van kleuren, technieken, vormen, materialen en functie. Ze gaan in overleg sorteren en objecten zo mooi mogelijk presenteren, net als in een echt museum. Tijdens de interactieve les door de museumdocent vormen de leerlingen een basiskennis van verzamelen en tentoonstellen. Met de voorbereidende en de verwerkende lessen kunt u de leeropbrengst verhogen en een verbinding maken met andere vakken of een thema waar de klas mee bezig is.

Aansluiting bij de kerndoelen

Bij de onderwijsprogramma's wil het Dordrechts Museum en daarmee ook Huis Van Gijn zoveel mogelijk aansluiten bij de kerndoelen die aangegeven zijn door SLO (Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling).

Kerndoelen kunstzinnige oriëntatie

54 De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

55 De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

56 De leerlingen verwerven enige kennis over, en krijgen waardering voor, aspecten van cultureel erfgoed.

Programma

Wat is een verzameling eigenlijk? En waar dient een verzameling voor? Huis Van Gijn is een goed voorbeeld van hoe voorwerpen van vroeger op een goede manier bewaard en tentoongesteld kunnen worden. Maar hoe doe je dat zelf nu eigenlijk? In dit lesprogramma leren de leerlingen van groep 1/2 alles over verzamelen en tentoonstellen met behulp van 4 lessen in de klas.

Opbouw

1. *Wat verzamel jij?* Een voorbereidende les in de klas door de leerkracht
2. *Wat verzamelt Van Gijn?* Gastles in de klas met een museumdocent en een leskist
3. *Wat verzamelen wij?* Verwerkingsles in de klas door de leerkracht
4. *Kijk onze verzameling!* Verwerkingsles/presentatie in de klas

Doelen

- De leerlingen leren over verzamelen
- De leerlingen krijgen waardering voor verschillende soorten verzamelingen
- De leerlingen maken met behulp van taal, spel en beweging op een leuke manier kennis met Simon van Gijn en zijn verzamelingen
- De leerlingen leren hoe een museum verzamelingen tentoonstelt
- De leerlingen leren zelf een tentoonstelling in te richten
- De leerlingen leren dat cultureel erfgoed leuk

1

Wat verzamel jij?

Doelgroep: Groep 1/2 basisonderwijs
Lesvorm: klassikaal door leerkracht
Tijdsduur: afhankelijk van werkvorm

BENODIGDHEDEN
• De leerlingen brengen van tevoren een eigen verzameling mee naar de klas, of het mooiste voorbeeld daarvan

LESDOEL
• De leerlingen zijn bekend met verzamelen

INHOUD
De leerkracht voert een kringgesprek aan de hand
van de volgende vragen:

- Wie heeft er een verzameling meegenomen? Waarom verzamel jij dat?
- Waarom is het belangrijk voor jou?
- Wat is een verzameling?
- Welk verhaal vertelt jouw verzameling?
- Welke verzamelingen horen bij elkaar en waarom?
- Wie heeft een verzameling die voor altijd moet worden bewaard?
- Kunnen we alles bewaren?
- Hoe kun je een verzameling goed bewaren?

Dingen die we met z'n allen belangrijk vinden om te bewaren worden bewaard in een museum.

WERKVORMEN
Afhankelijk van de beschikbare tijd en het aantal kinderen dat een verzameling heeft meegenomen kunt u in één les of op meerdere momenten gedurende de week verschillende coöperatieve werkvormen inzetten om de leerlingen met bovengenoemde vragen aan de slag te laten gaan. Geschikte werkvormen voor kleuters zijn bijvoorbeeld:

Binnenkring/buitenkring - 10 minuten
Wandel & wissel uit – 5 minuten

PRAKTISCH
• Zorg voor voldoende ruimte om de verzamelingen neer te zetten in de klas

2

Wat verzamelt Van Gijn?

Doelgroep: Groep 1/2 basisonderwijs
Lesvorm: klassikaal door museumdocent met ondersteuning van de leerkracht
Tijdsduur: 35 minuten

BENODIGDHEDEN
• De museumdocent brengt de leskist mee met daarin het lesmateriaal
• De stoelen staan in een kringopstelling met voldoende ruimte in het midden om de leskist en de voorwerpen neer te zetten

BENODIGDE VOORKENNIS
• De leerlingen kennen verschillende vormen (rond, vierkant, rechthoek etc.)
• De leerlingen kennen verschillende materialen (stof, hout, papier etc.)

INHOUD
De museumdocent komt met een heel bijzonder kastje in de klas. Tijdens een kleine verbouwing van Huis van Gijn kwam dit kastje tevoorschijn op de rommelzolder. Maar wat zit erin?! Dat gaan de leerlingen ontdekken samen met de museumdocent en met behulp van het dagboek van Simon van Gijn.
Simon van Gijn is er nooit aan toegekomen om alle bijzonderheden uit het kastje mooi neer te zetten in zijn huis. Na zijn dood werd zijn huis een museum, precies zoals van Gijn wilde. Maar het kastje raakte vergeten.
Na een klassikale intro gaan de leerlingen in de kring aan de slag om de voorwerpen op de allermooiste manier te sorteren en tentoon te stellen. Want hoe doe je dat eigenlijk? Met wat tips van Simon van Gijn kunnen ze hiermee aan de slag.

Inleiding: 5 min. kringgesprek: 10 min. groepsactiviteit: 15 min. afsluiting: 5 min

PRAKTISCH
• De leerkracht is aanwezig tijdens de gastles en begeleid de leerlingen indien nodig
• De leerkracht wordt gevraagd foto’s te maken
• De museumdocent stuurt na deze les een aantal foto’s aan de leerkracht van hoe de voorwerpen een plekje hebben gekregen in het museum

REFLECTIE
De museumdocent reflecteert met de leerlingen op de vorige les, waarin de leerlingen hun eigen verzameling mee mochten brengen naar de klas.

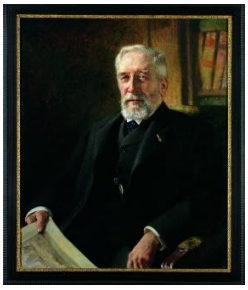

3

Wat verzamelen wij?

Doelgroep: Groep 1/2 basisonderwijs
Lesvorm: klassikaal door leerkracht
Tijdsduur: 30 minuten

BENODIGDHEDEN
- Display materiaal (dozen, kratjes, kistjes)
- Bijzondere voorwerpen

INHOUD
De leerkracht start met een kringgesprek over hoe iets tentoongesteld kan worden. In een museum is alles mooi neergezet. Denk hierbij aan de verschillende zalen, kleuren, thema's. In het museum worden speciale vitrinekasten gebruikt om voorwerpen goed te kunnen bekijken zonder het aan te raken. Sokkels worden gebruikt om beelden mooi en hoog tentoon te stellen.
Hoe richten wij onze tentoonstelling in in de klas? Wat wordt bij elkaar gezet en waarom? Hoe zetten we alles mooi neer? Waar letten we op? Hoog/laag, in een kastje, op een sokkel?

REFLECTIE
De leerkracht reflecteert op de voorgaande les aan de hand van de foto's die de museumdocent heeft nagestuurd. Zien jullie hoe mooi de voorwerpen in het museum tentoon zijn gesteld?
Wat hebben jullie geleerd over sorteren en tentoonstellen?

4

Kijk onze verzameling!

Doelgroep: Groep 1/2 basisonderwijs
Lesvorm: klassikaal door leerkracht
Tijdsduur: 30 minuten

BENODIGDHEDEN (optioneel)
- Toegangskaartjes voor (groot)ouders van tevoren gemaakt
- Een Museumnaam, kassa en een kapstok bij binnenkomst
- Informatiebordjes van tevoren gemaakt door de leerlingen
- Beveiliging van de voorwerpen dmv touwtjes, belletje etc.
- Looproute aangeven met pijlen

INHOUD
De leerkracht zorgt dat de tentoonstelling onder de aandacht wordt gebracht bij de (groot)ouders, zodat ze komen kijken. De tentoonstelling kan zo uitgebreid aangepakt worden als de leerkracht zelf wil. De bezoekers mogen aan het eind van de schooldag een kijkje komen nemen in het zelfgemaakt museum om de tentoonstelling te bewonderen. De leerlingen mogen hun eigen familie rondleiden.
Denk hierbij dus ook aan een echte entree met museumnaam, kassa, kapstok etc.

REFLECTIE
De leerkracht reflecteert met de leerlingen op deze les. Wat vonden ze van de tentoonstelling? Wat vonden ze moeilijk? Wat vonden ze leuk? Hoe vonden de familieleden het?